

~ Kasteopas ~

Kastettavan vanhemmille

Oulun ev.-lut. seurakunnat

Oulun tuomiokirkko, Kirkkokatu

Karjasillan kirkko, Nokelantie 39

Tuiran kirkko, Myllytie 5

Oulujoen kirkko, Oulujoentie 69

Kastettavan vanhemmille

Perheeseen on syntynyt pieni vauva. Kotiseurakuntanne toivottaa teille onnea ja Jumalan siunausta lapsen syntymän johdosta. Tämän vihkosien kautta tahdomme opastaa Teitä kastejuhlan valmistelussa.

Lapsen tulo perheeseen merkitsee vanhemmille sekä arvokasta lahjaa että vastuullista tehtävää. Jokainen ihminen on Jumalan ainutkertainen luomus, suuri ihme. Pienen ihmisen herkkä elämä uskotaan hänestä huolehtivien vanhempien käsiin. Lapsen syntyminen merkitsee koko perheelle yhteistä kasvua toinen toisensa tuntemisessa ja tukemisessa. Se merkitsee syvällistä kutsumusta vanhemmuuteen. Ihmisen itsetunto rakentuu sen turvallisuuden, rakkauden ja hyväksynnän varaan, jota hän on ensimmäisinä vuosinaan saanut kokea.

Raamatun mukaan Jumala on Luoja, elämän lähde ja ylläpitäjä. Vanhemmuus on teille Taivaan Isän antama lahja ja samalla kutsu osallistua hänen omaan tehtäväänsä, olemaan elämän antaja ja ylläpitäjä. Tässä vastuullisessa tehtävässä Jumala itse haluaa siunata ja auttaa teitä.

<u>Kastettavan vanhemmille</u>	3
<u>Kasteen merkitys</u>	4
<u>Kenet voidaan kastaa</u>	4
<u>Milloin kaste toimitetaan</u>	4
<u>Hätäkaste</u>	4
<u>Mikä lapselle nimeksi</u>	5
<u>Kuka kummiksi</u>	6
<u>Kastetoimituksen käytännön järjestelyt</u>	7
<u>Kastetoimitus</u>	8
<u>Kastetoimituksen kaava</u>	8
<u>Virsiehdotuksia ristiäisiin</u>	8
<u>Kasteesta ilmoittaminen</u>	8
<u>Kodin siunaaminen</u>	8
<u>Kasteen jälkeen</u>	9
<u>Muistilista</u>	9
<u>Yhteystiedot</u>	9
<u>Oulun ev.-lut. seurakuntien juhlatilat</u>	10
<u>Aamu- ja iltarukouksia</u>	11

Kasteen merkitys

Kaste perustuu ylönouseen Kristuksen kirkolleen antamaan tehtävään, joka koskettaa kaikkia aikoja. Kristus itse on sanonut kaste- ja lähetyskäselyssään: *"Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa."* (Matt. 28:19-20)

Kaste on Kristuksen asettama sakramentti, jossa tullaan Jumalan lapseksi ja Jeesuksen Kristuksen oppilaaksi. Kasteesta voidaan puhua myös uuteen syntymänä, sillä se lahjoittaa meille uuden elämän. Kaste tekee meidät osallisiksi kaikista Jumalan lahjoista, erityisesti syntien anteeksiantamuksesta, pelastuksesta ja iankaikkisesta elämästä. Apostoli Paavalin mukaan kasteessa pukeudumme kaikkeen siihen hyvään, minkä Kristus meille antaa: *"Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne."* (Gal. 3:27) Kasteessa Jumala liittää ihmisen oman perheensä eli Kristuksen kirkon jäseneksi, ja kastet-

tava tulee osalliseksi myös Pyhän Hengen lahjasta.

Kasteessa saatu yhteys Kolmiyheteiseen Jumalaan ja kristilliseen kirkkoon on tarkoitettu kestäväksi koko elinajan ja kantamaan taivaan kotiin saakka.

Kenet voidaan kastaa

Jotta alle 12-vuotias lapsi voidaan kastaa, ainakin toisen vanhemmista täytyy olla ev.-lut. kirkon jäsen. Lapsen huoltajat päättävät yhdessä lapsen uskonnollisesta asemasta. Jos huoltajat eivät yhdessä sovi asiaa, alle vuoden ikäisen lapsen huoltajana toimiva äiti voi yksin päättää lapsen liittämistä ensimmäistä kertaa uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi. 12–15 -vuotias lapsi voi tulla kastetuksi ja liittyä kirkkoon, vaikka kumpikaan huoltajista ei ole kirkon jäsen.

Milloin kaste toimitetaan

Kirkkomme käytännön mukaan suositellaan lapsen kastamista kahden kuukauden kuluessa lapsen syntymästä. Mi-

käli lapsen sairauden tai jonkin muun syyn takia tämä aika on liian lyhyt, on lapsi syytä rekisteröidä maistraatissa. Tällöin on kasteen viivästyttämisestä sovittava keskusrekisterin johtajan kanssa, yhteystiedot sivu 9.

Jeesus sanoo: "Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä." (Mark. 10:14)

Evankelis-luterilaisessa kirkossa kastetaan lapsia, mutta kaste kuuluu myös aikuisille, joita ei lapsena ole kastettu. Oleellista ei ole kastettavan ikä, vaan Kristuksen käsky kastaa. Kaste on Jumalan lahja, jonka ihminen saa ottaa vastaan. Useimmat kastettavat ovat sylilapsia, sillä lapsikaste ilmentää parhaiten Jumalan armoa, joka ei aseta ennakkoehdotuksia. Monia nuoria kastetaan rippikoulun yhteydessä. Viisitoista vuotta täyttänyt alle 18-vuotias voi tulla kastetuksi ja liittyä kirkkoon vanhempiensa luvalla.

Hätäkaste

Hätäkasteen voi toimittaa kirkon jäsen tai muu kristitty, jos lapsen pelätään kuolevan eikä pappia ole heti saatavissa. Lapsi kastetaan vedellä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Hätäkasteesta on ilmoitettava Oulun ev.-lut. seurakuntien keskusrekisteriin. Hätäkasteen vahvistaminen tapahtuu kirkkokäsikirjan ohjeiden mukaisesti.

Mikä lapselle nimeksi

Sukunimi

Jos vanhemmilla on yhteinen sukunimi, se tulee lapsenkin sukunimeksi.

Jos vanhemmilla on eri sukunimet, lapsi voi saada kumman tahansa sukunimen. Samojen vanhempien lapsil-

la on kuitenkin oltava keskenään sama sukunimi. Jos toinen vanhemmista käyttää sukunimessään yhteisen nimen eteen liitettyä entistä sukunimeään, tätä henkilökohtaista nimeä ei voida antaa lapselle.

Jos vanhemmat eivät ole avioliitos-

sa, lapselle voidaan antaa isän sukunimi vasta isyyden vahvistamisen jälkeen. Isyyden tunnustaminen kannattaa hoitaa hyvissä ajoin ennen ristiäisiä, sillä päätöksen saaminen voi kestää viikkoja. Se tehdään Oulun kaupungin sosiaalitoimen lastenvalvojan kanssa.

Etunimi

Nimen valinta on tärkeä ja usein myös vaikea tehtävä. Ihminen kantaa saamaansa nimeä yleensä läpi elämän ja nimestä tulee osa yksilön persoonaa.

Kasteella ja etunimellä on läheinen yhteys. Kaste ei kuitenkaan vahvista etunimeä. Lapsen etunimi tulee hyväksytyksi vasta sitten, kun se merkitään väestötietojärjestelmään.

Nimilain säädökset

Etunimeksi ei voida hyväksyä nimeä, joka on sopimaton tai jonka käyttö muutoin voi aiheuttaa ilmeistä haittaa.

Etunimeksi ei voida hyväksyä:

- nimeä, joka on kotimaisen nimikäytännön vastainen

- pojalle naisen nimeä eikä tytölle miehen nimeä
- sukunimeä
- nimeä, joka on ennestään sisaruksella tai puolisisaruksella, muutoin kuin toisen nimen ohella.

Kotimainen nimikäytäntö:

- Almanakan valikoima edustaa vakiintunutta nimikäytäntöä. Vuoden 2011 suomenkielisessä listassa on 834 etunimeä. Lisäksi on ortodoksinen, suomenruotsalainen ja saamelainen nimiluettelo.
- Kotimaiseen nimikäytäntöömme eivät kuulu lyhenteet.
- Uudisnimiä voidaan luoda, kunhan ne sopivat perinteeseen. Yhtenä nimilain tavoitteena on, ettei etu- ja sukunimiä sekoiteta. Paikannimet ovat vakiintuneet sukunimiksi eivätkä siten kelpaa uusiksi etunimiksi. Etunimiksi ei voi myöskään hyväksyä liikelaitosten tai tuotemerkkien nimiä.
- Suomen kielessä ei ole kieliopillisia keinoja osoittaa sukupuolta. Uudisnimiin liittyy helposti ongelma, ettei nimen perusteella voi tietää, onko kyse työstä vai pojasta.
- Nimen kirjoitustavassa on syytä noudattaa yleiskielen oikeinkirjoitusta. Kenenkään edun mukaista ei ole, jos henkilön on annettava aina kirjoittamis- tai ääntämisohjeet, kun ilmoittaa nimensä.
- Nimilain mukaan henkilöllä saa olla enintään kolme etunimeä. Yhdysnimet lasketaan yhdeksi nimeksi. Ei ole kuitenkaan mielekäästä liittää samaan

nimiyhdistelmään useita yhdysnimiä.

- Toisen etunimen ohella lapselle voidaan antaa myös isän tai äidin etunimestä muodostettu poika- tai tytär-loppuinen nimi. Se on sukunimen kaltainen, mutta luetaan meillä etunimien joukkoon. Se ei kuitenkaan voi olla ensimmäinen nimi.
- Sisaruksille tai puolisisaruksille ei saa antaa samaa etunimeä muuten kuin toisen nimen ohella. Sen sijaan isä ja poika tai äiti ja tytär voivat olla täysin samannimisiä.

Kuka kummiksi

Kaste antaa vanhemmille ja kummeille tehtävän huolehtia yhdessä seurakunnan kanssa siitä, että lapsi oppii tuntemaan Taivaan Isää ja turvautumaan Häneen elämän eri vaiheissa.

Kastettavalla tulee olla ainakin kaksi kummiä, jotka ovat evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä ja ovat käyneet rippikoulun ja heidät on konfirmoitu. (Erityisestä syystä yksikin kummi riittää. Tällöin asiasta on sovittava kotiseurakunnan kirkkoherran kanssa.) Näiden kahden ohella voi kummina olla myös sellaisen kristillisen kirkon jäsen, jossa lapsikaste on käytössä. Tällaisia ovat esimerkiksi anglikaanit, metodistit, katoliset ja ortodoksit. Kristilliseen kirkkoon kuulumaton ei voi toimia kummina, sillä kummisuus on johdattamista elämään kirkon yhtey-

dessä. Kummin ei tarvitse olla Suomen kansalainen.

Vanhemmat kutsuvat kummit lapsensa aikuisiksi ystäviksi. Kummin tehtävänä on huolehtia lapsen kristillisestä kasvatuksesta yhdessä vanhempien kanssa. Tämä voi tapahtua keskustelemalla lapsen kanssa, antamalla lahjaksi kristillisiä kirjoja ja osallistumalla yhdessä lapsen kanssa seurakunnan toimintaan. Kummin tehtävänä on myös rukoilla kummilapsen puolesta. Arvokkaampaa kuin antaa kalliita lahjoja on antaa omaa aikaansa ja oma esimerkkinsä ja rohkaista lasta kasvamaan kristittyinä.

Kastetilaisuudessa kummit toimivat todistajina, jos vähintään kaksi heistä on läsnä. Muussa tapauksessa tarvitaan kaksi muuta henkilöä todistamaan toimitusta.

Valitessaan kummeja lapselle vanhemmat pohtivat kummiehdokkaiden elämänarvoja ja heidän mahdollisuuksiaan toimia kummina. Olisi tärkeää, että kummien yhteys perheeseen säilyy kiinteänä lapsen varttuessa aikuiseksi. Kummeja ei voi myöhemmin vaihtaa, ja uusien kummien lisääminen on mahdollista vain poikkeustapauksissa.

Kummeja koskevat tiedot täytetään kastelomakkeeseen yhdessä papin kanssa. Tässä yhteydessä tarvitaan kummien täydelliset nimet ja henkilötunnukset sekä tieto heidän kotiseurakunnastaan.

Kastetoimituksen käytännön järjestelyt

Lapsen syntymän jälkeen vanhemmat ottavat yhteyttä päivystävään pappiin, jonka kanssa sovitaan kastejuhlan aika, paikka ja kasteen toimittava pappi (yhteystiedot sivu 9).

Kastepapin kanssa sovitaan toimituksen yksityiskohdista, keskustellaan lapsen nimestä, kummien valinnasta sekä kasteen kristillisestä merkityksestä. Parhaiten tämä keskustelu luonnistuu papin vierailulla perheen luona.

Kastepaikka voi olla kirkko, koti, seurakuntakoti tai jokin muu sopiva tila. Kaste voidaan toimittaa myös jumalanpalveluksen yhteydessä. Kastepäivä on tavallisimmin sunnuntai tai lauantai, mutta muutkin viikonpäivät ovat mahdollisia.

Lapsen synnyttyä vanhemmat saavat kotiin rekisteröinti-ilmoituksen (Lapsen tietojen ilmoittaminen -lomake). Siihen vanhemmat merkitsevät lapsen

etunimet ja sukunimen, äidinkieli-
don ja päiväyksen sekä molempien
huoltajien allekirjoitukset. Lomakkeen
kääntöpuolella on nimiä koskevia mää-
räyksiä. Pappi täyttää kastetta ja kum-
meja koskevat kohdat ja toimittaa
paperin Oulun ev.-lut. seurakuntien
keskusrekisteriin.

Kastetilaisuuden järjestäminen seu-
rakunnan tiloissa on maksutonta Oulun
ev.-lut. seurakuntien jäsenille. Tarjoilus-
ta aiheutuvista kustannuksista sovitaan
tarjoilun järjestäjän kanssa. Seurakun-
tien virastoissa on saatavilla luettelo pito-
palveluyrityksistä. Tarjoilun voi järjestää
myös omatoimisesti (edellyttää hygie-
niapassia). Siitä tulee sopia seurakun-
tayhtymän emäntäpalvelun kanssa. Yh-
teystiedot s. 9.

Kotiseurakunta lahjoittaa lapsel-
le kastekynttilän ja kastetodistuksen
sekä kummeille annettavat kummito-
distukset. Mikäli lapsi kastetaan toi-
sella paikkakunnalla tai kastava pappi
tulee muualta kuin Oulun seurakun-
nista, kynttilä ja todistukset noude-
taan kotiseurakunnan kirkkoherran-
virastosta.

Kastetoimituksen kaava

[hakasuluissa olevat kohdat
voivat jäädä pois]

1. *Virsi*
2. *Alkusiunaus*
3. *Johdantosanat*
4. [*Psalmi*]
5. *Kysymykset tai kehotus*
6. *Ristinmerkillä siunaaminen*
7. *Rukous*
8. *Raamatunluku*
9. *Puhe*
10. [*Virsi*]
11. *Kastekäsky*
12. *Uskontunnustus*
13. *Kastaminen*
14. [*Virsi*]
15. *Yhteinen esirukous*
16. *Isä meidän -rukous*
17. *Siunaus*
18. *Virsi*

Kastetoimitus

Kastetoimitus koostuu Raamatun lukemisesta, virsilaulusta, rukouksesta, ristinmerkillä siunaamisesta ja vedellä kastamisesta. Monet kasteeseen liittyvät kuvat ja tavat kertovat symbolisella tavalla kasteen sisällöstä. Valkoinen kastemekko muistuttaa Kristuksen puhtaudesta ja syntien anteeksiantamuksesta, ristinmerkki on kuin omistusleima, sinetti, ja kastekynttilä kertoo Kristuksen tuomasta valosta, joka johtaa meitä elämämme matkalla.

Kasteen toimittaminen kirkossa korostaa kasteen luonnetta kirkollisena juhlan ja lapsen liittämisenä seurakunnan ja kirkon jäseneksi. Kaikissa Oulun kirkoissa on kastepöytä ja -malja, kastepuku sekä muut kasteeseen tarvittavat välineet. On toki mahdollista, että kastettavan päällä on suvun käytössä oleva oma kastepuku.

Kotikastetta varten tarvitaan kastepöytä. Se peitetään valkealla liinalla, ja pöydälle asetetaan kastemalja, Raamattu, kukkia ja kynttilä. Pappi tuo mukanaan kastekynttilän, joka toimituksen yhteydessä sytytetään kastepöydällä palavasta kynttilästä. Kastemaljaksi käy lasikulho tai muu kaunis astia. Maljaan pannaan lämmintä vettä ennen kastetoimituksen alkua. Pieni valkoinen liina varataan lapsen pään kuivaamista varten. Kastemekon voi

lainata omasta kotiseurakunnasta ve-loituksetta. Yhteystiedot sivu 9.

Virsiehdotuksia ristiäisiin

Kastetoimituksessa lauletaan ainakin kaksi virttä. Kastevirret ovat virsikirjassa osastossa Pyhä kaste (214–219). Muita sopivia virsiä löytyy osastoista Koti ja perhe (464–471) ja Lapset (490–503). Virsikirjan liiteosassa on uusia kaste-lauluja, jotka on tehty tuttuun virsien sävelmiin (806–810). Oulun ev.-lut. seurakunnissa on käytössä kastevirsi-monisteet, joita pappi voi tuoda myös kotikasteisiin.

Kasteesta ilmoittaminen

Kasteen jälkeen lapsen tiedot kirjataan väestötietojärjestelmään. Lapsen puolesta rukoillaan kotiseurakunnan jumalanpalveluksessa seuraavan viikon sunnuntaina ja lapsen nimi ilmoitetaan lehdessä, elleivät vanhemmat kiellä kastetietojen julkaisemista.

Kodin siunaaminen

Kasteen yhteydessä voidaan toimittaa kodin siunaaminen. Kodin siunaamisesta on hyvä sopia papin kanssa etukäteen.

Kasteen jälkeen

Oulun ev.-lut. seurakunnat lähettävät syntymäpäiväkortin lapsen täyttäessä 1-4 vuotta. Neljä vuotta täyttävälle lähetettävä kortti on samalla kutsu pyhäkouluun ja päiväkerhoon.

Seurakunnissa järjestetään perhekerhoja, jonne lapsi on tervetullut vanhemman, isovanhemman, kummin tai hoitajan kanssa. Lapsiperheitä kutsutaan myös perhekirkkoihin ja perheleireille. Tarkempia tietoja löytyy Rauhan tervehdyksestä ja Oulun ev.-lut. seurakuntien verkkosivuilta www.oulunseurakunnat.fi.

Muistilista

Ennen kastetoimitusta on huolehdittava mm. seuraavista asioista:

- yhteydenotto päivystävään pappiin
- lapsen nimen valinta
- lapsen nimen sopivuuden ja laillisuuden tarkistaminen
- kummien pyytäminen
- kastemekon hankinta tai lainaaminen

- kastetilaisuuden virsien valinta
- tilaisuuteen kutsuminen
- tehtävien sopiminen kummien ja muiden läsnä olevien kanssa
- rekisteröinti-ilmoituksen täyttäminen papin kanssa; sitä varten kummeilta tarvitaan täydelliset nimitiedot sekä henkilötunnukset
- kastepöydän valmistelu, jos kaste on kotona
 - valkea liina
 - kastemalja
 - Raamattu
 - kynttilä
 - kukat
 - valkoinen liina lapsen pään kuivaamista varten
- mahdollisesta toimituksen jälkeisestä tarjoilusta huolehtiminen

Yhteystiedot

Päivystävä pappi

Kasteesta sovitaan päivystävän papin kanssa.

Hänet tavoittaa ma-pe klo 9-16 numerosta 08 316 1410.

Virastot avoinna ma-pe klo 9-16

Tuomiokirkkoseurakunta

Linnankatu 7, 4. krs
08 3161 401

Karjasillan seurakunta

Nokelantie 39
08 5313 200

Tuiran seurakunta

Myllytie 5
08 5314 600

Oulujoen seurakunta

Koivumaantie 2
08 5313 500

Oulun ev.-lut. seurakuntien keskusrekisteri

Isokatu 9
08 3161 300

Oulun seurakuntayhtymä

- Emäntäpalvelut
050 342 6331

Juhlatilat

OULUN
ev.-lut. seurakunnat

Oulun tuomiokirkkoseurakunta

- *Heinätorin seurakuntatalo*
- alasali 50 h, kahvi ja ruoka
- *Intiön seurakuntakoti*
- 60 h, kahvi ja ruoka
- *Vanha pappila*
- 100 h, kahvi ja ruoka

Karjasillan seurakunta

- *Karjasillan kirkon seurakuntasalit*
- 150 h, kahvi ja ruoka
- *Kastellin kirkon seurakuntasali*
- 80 h, kahvi ja ruoka
- *Pyhän Andreaan kirkon seurakuntasalit*
- 110 h, kahvi ja ruoka

- *Maikkulan kappelin seurakuntasali + muut tilat*
- 90 h, kahvi ja ruoka
- *Kaukovainion kappelin seurakuntasali*
- 120 h, kahvi ja ruoka

Tuiran seurakunta

- *Tuiran kirkon seurakuntasali*
- 90 h, kahvi ja ruoka
- *Pyhän Tuomaan kirkon seurakuntasalit*
- 180 h (100 h + 80 h), kahvi ja ruoka
- *Pyhän Luukkaan kappelin seurakuntasali*
- 80 h, kahvi ja ruoka
- *Pateniemen kirkon seurakuntasali*
- 80 h, kahvi ja ruoka
- *Koskelan seurakuntakoti*
- 50 h, kahvi, 40 h kahvi ja ruoka
- *Rajakylän seurakuntakoti*
- 50 h, kahvi

Oulujoen seurakunta

- *Myllyojan seurakuntatalo*
- 150 h, kahvi ja ruoka
- *Hintan seurakuntatalo*
- takahuone 40 h, kahvi ja ruoka
- sali 130 h, kahvi ja ruoka
- *Oulujoen pappila*
- 60 h, kahvi

- *Hönttämäen seurakuntakoti*
- 40 h, kahvi
- *Huonesuon seurakuntakoti*
- 40 h, kahvi
- *Sanginsuun seurakuntakoti*
- 80 h, kahvi ja ruoka
- *Ylikiimingin seurakuntatalo*
- 120 h, kahvi ja ruoka
- *Yli-lin seurakuntatalo*
- 150 h, kahvi ja ruoka

Caritas-koti

Kapellimestarinkatu 2,
varaukset puh. 08 522 5118
- Caritas-Sali 80 h, kahvi ja ruoka
- ruokailusali 80 h, kahvi ja ruoka

Lämsänjärven kaupunkileirikeskus

Hiihtomajantie 2,
varaukset puh. 08 3161 340
- 60 h, kahvi ja ruoka

Hietasaaren kaupunkileirikeskus

Hietasaarentie 19,
varaukset puh. 08 3161 340
- ruokala 60 h, kahvi ja ruoka

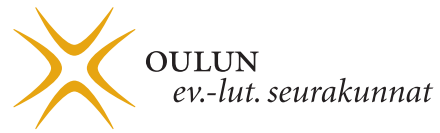
Aamu- ja iltarukouksia

• *Rakas Jeesus, siunaa meitä,
anna meille enkeleitä. Siivillensä
meidät peitä, älä meitä koskaan
heitä. Amen.*

• *Minä lapsi pienoinen aamuin
illoin rukoilen, kädet pienet
yhteen liitän, Taivaan Isää aina
kiitän. Amen.*

• *Levolle lasken Luojani, armias
ole suojani. Sijaltain jos en nousi-
si, taivaaseen ota tykösi. Amen.*

• *Ilta on tullut, Luojani, armias
olet suojani. Anteeksi synnit an-
taen rauhalla siunaa Jeesuksen.
Amen.*

www.oulunseurakunnat.fi